

Сарајево, 30.03.2020. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 23.03.2020.- 27.03.2020.**

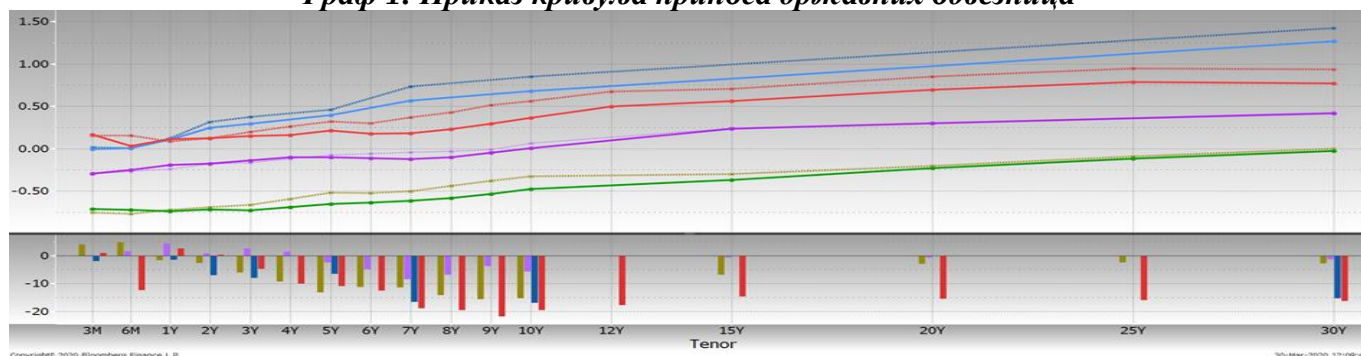
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	20.3.20	-	27.3.20		20.3.20	-	27.3.20		20.3.20	-	27.3.20		20.3.20	-	27.3.20	
2 године	-0,68	-	-0,68	→	0,31	-	0,24	↘	0,13	-	0,15	↗	-0,16	-	-0,12	↗
5 година	-0,51	-	-0,64	↘	0,46	-	0,39	↘	0,33	-	0,23	↘	-0,05	-	-0,09	↘
10 година	-0,32	-	-0,47	↘	0,85	-	0,67	↘	0,56	-	0,37	↘	0,08	-	0,02	↘

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Bubillove

Доспијеће	Приноси		
	20.3.20	-	27.3.20
3 мјесеца	-0,664	-	-0,691
6 мјесеца	-0,771	-	-0,723
1 година	-0,686	-	-0,700

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Немачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 27.03.2020. године (пуне линије) и 20.03.2020. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Приноси сигурнијих обвезница еврозоне су, уз и даље присутна волатилна кретања, забиљежили смањење у односу на претходну седмицу, највише под утицајем најављених стимулативних мјера широм свијета, које су донекле утицале на стабилизацију услова на финансијским тржиштима. Такође, ЕЦБ је у четвртак започела куповине обвезница у оквиру хитног програма пандемије (PEPP) у вриједности 750 милијарди EUR, те донијела одлуку о укидању већине ограничења када су у питању куповине у оквиру овог програма. Приноси њемачких обвезница краћег рока доспијећа су благо смањени, док су приноси на обвезнице са доспијећем од 5 и 10 година забиљежили седмични пад између 12 и 15,5 поена, респективно. Наведено је утицало и на пад италијанских приноса, који су на седмичном нивоу смањени између 30 и 32 базних поена. На нивоу еврозоне и даље не постоји усаглашен приједлог о питању величине обима усмјеравања хитног финансирања према економијама чланица погођеним овом пандемијом. Тако су званичници Немачке и Холандије били против позива Италије за емисијом заједничког дуга. Очекује се да би фокус требало да буде на повећаној улози постојећег Европског механизма стабилности (ESM). У међувремену, Немачка је укинула правило повећања дуга, након што је одобрен додатни буџет у вриједности 156 милијарди EUR.

Агенција за додјелу кредитног рејтинга Moody's је смањила изгледе за банке у земљама Европе које су највише погођене пандемијом. Moody's очекује да ће се оперативни амбијент за банке у земљама које укључују, Француску, Италију и Шпанију „значајно погоршати“, те је тако промијенио изгледе на „негативан“ са „стабилан“. Изгледе за банке које се налазе у Њемачкој и Великој Британији Moody's је задржао на „негативан“, док је задржао „стабилне“ изгледе за банкарски сектор Шведске и Швајцарске. Протекле седмице су објављени прелиминарни PMI индекси за март који су забиљежили рекордно ниске нивое, односно од када се води њихова евиденција до 1998. године, што указује на озбиљност ефеката које пандемија има на реални сектор. Нарочито је изражен пад PMI индекса услужног сектора, који је прије избијања пандемије, за разлику од прерађивачког сектора, представљао свјетлу тачку европске економије. Економиста Ифо института је објавио да би њемачка привреда могла ове године забиљежити контракцију до 20% услед утицаја корона вируса.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред.бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI композитни индекс – ЕЗ (прелим.) МАР	38,8	31,4	51,6
2.	PMI индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (прелим.) МАР	39,0	44,8	49,2
3.	PMI индекс услужног сектора – ЕЗ (прелим.) МАР	39,5	28,4	52,6
4.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.) МАР	-13,0	-11,6	-6,6
5.	Ифо индекс очекивања пословног повјерења – Њемачка МАР	82,0	79,7	93,1
6.	GfK индекс појверења потрошача – Њемачка АПР	7,5	2,7	8,3
7.	Индекс повјерења потрошача – Француска МАР	91	103	104
8.	Индекс повјерења потрошача – Италија МАР	100,5	101,0	110,9
9.	Индекс економског повјерења – Италија МАР	-	81,7	97,8
10.	Монетарни агрегат М3 – ЕЗ (Г/Г) ФЕБ	5,2%	5,5%	5,2%
11.	БДП- Холандија (квартално) финал. IV квартал	0,4%	0,4%	0,4%
12.	Индустријска производња – Аустрија (Г/Г) ЈАН	-	4,2%	-0,2%
13.	Стопа незапослености – Финска ФЕБ	-	6,9%	7,2%

САД

Почетком прошле седмице Фед је увео додатне мјере са циљем пружања подршке економији угроженој пандемијом корона вирусом, а након што се законодавци у САД нису успјели договорити око стимулативног пакета вриједног скоро 2 билиона USD. У таквим околностима Фед је саопштио да ће проширити програме кредитирања на велика и мала предузећа, те да ће дати подршку општинама, да ће откупљивати државне обвезнице, као и агенцијске обвезнице и MBS-ове у суми која је потребна да се осигура несметано функционисање тржишта и ефективна трансмисија монетарне политике, узимајући у обзир шире финансијске услове. На веб страници Феда је наведено да ова акција подразумијева куповину агенцијских обвезница, MBS-ова, укључујући и пружање подршке у кредитирању запослених, потрошача и компанија кроз успостављање новог програма који ће, свеукупно посматрано, обезбиједити до 300 милијарди USD новог финансирања, успостављајући двије линије подршке. Једна је за велике послодавце, програм под називом Term Asset-Backed Securities Loan Facility (TALF) која ће бити усмјерена ка осигурању тока кредита ка потрошачима и компанијама. Поред тога, наведено је да се очекује убрзо објављивање програма под називом Main Street Business Lending Program, а који ће бити усмјерен ка подршци малим и средњим компанијама. Упркос најавама Феда, индекси акција у САД су други дан заредом забиљежили пад, а приноси америчких обвезница, средњег и дужег рока доспијећа, смањени између 5 и 6 базних поена.

Средином седмице су администрација предсједника Трампа и челници Конгреса ипак договорили масиван пакет помоћи за стимулисање економије, који представља економски пакет без преседана у вриједности од 2 билиона USD, а дизајниран је да помогне становништву и економији да преброде пандемију изазвану корона вирусом. Ова средства ће обезбиједити директну помоћ грађанима, компанијама, болницама, држави и локалним нивоима власти. План укључује 500

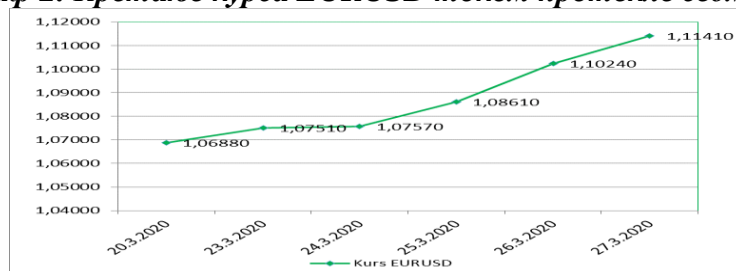
милијарди USD које ће моћи да се користе за помоћ у кредитима и остале помоћи у компанијама, чекове од 1.200 USD за већину грађана САД, више од 350 милијарди USD за мали бизнис и одржавање запослених у овом сектору, експанзивније осигурање за незапосленост, одгоду плаћања пореза и бројне друге олакшице. Снажан ефекат кризе изазване пандемијом COVID19 у прошлој седмици у САД је постао очигледан када су подаци о иницијалним захтјевима незапослених за помоћ снажно повећани на рекордних 3,283 милиона.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред.бр	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Bloomberg повјерење потрошача 22.март	-	59,7	63,0
2.	PMI прерађивачки сектор Р МАР	43,5	49,2	50,7
3.	PMI услужни сектор Р МАР	42,0	39,1	49,4
4.	PMI композитни индекс Р МАР	-	40,5	49,6
5.	Пређивачки сектор Фед из Ричомонда МАР	-13	2	-2
6.	МВА апликације за хипотекарне кредите 20.март	-	-29,4%	-8,4%
7.	БДП (Q/Q) Т IV КВАРТАЛ	2,1%	2,1%	2,1%
8.	Лична потрошња Т IV КВАРТАЛ	1,7%	1,8%	1,7%
9.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ (у 000) 21.март	1.710	3.283	282
10.	Континуирани захтјеви незапослених за помоћ (у 000) 14.март	1.791	1.803	1.702
11.	РСЕ дефлатор (Г/Г) ФЕБ	1,7%	1,8%	1,8%

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,10688 на ниво од 1,1141, што представља раст од 4,24% на седмичном нивоу.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Током прошле седмице премијер Johnson је донио одлуку да се затворе сви продајни објекти у земљи који нису од „есенцијалне важности“, док је грађанима саопштено да остану у својим кућама и уједно су упозорени да би полиција могла да подузима одређене мјере са циљем обуздавања ширења корона вируса. Ове мјере ће трајати три седмице.

Према процјенама са Bloomberga, економија Велике Британија би могла да забиљежи контракцију од барем 10% у првој половини године под утицајем негативних ефеката по економију због корона вируса. Аналитичари сматрају да је највећа непознаница трајање мјера које се уводе због епидемиолошке ситуације, а у песимистичном сценарију то је шест седмица. Уколико би се такав сценарио реализовао, тада би економски пад могао да се приближи нивоу од 14%.

Одржана је редовна сједница MPC BoE на којој није дошло до увођења нових мјера, с обзиром да су оне донесене током овог мјесеца на хитним састанцима. Референтна каматна стопа је задржана на нивоу од 0,1%, док је програм квантитативних олакшица у суми од 200 милијарди фунти такође задржан. Ове одлуке су донесене једногласно. MPC се обавезао да ће наставити да пажљиво прати ситуацију, те ће реаговати према потреби, како би се спријечило заоштравање финансијских услова и како би се пружила подршка економији. Из BoE је саопштено да је природа економског шока изазваног COVID19 значајно различита од шокова који су раније погађали економију и на коју је MPC одговарао. Стога, још увијек није могуће процијенити ефекат овог удара, иако многе компаније овај удар описују као снажнији него онај који је забиљежен током финансијске кризе из 2008. године. Поред тога, BoE је упозорила да ће размјера и дужина економског шока изазваног

COVID19 бити широка и оштра, али би се на крају ефекти овог шока требали показати као привремени. Такође, MPC ВоЕ сматра да ће негативан ефекат по економију зависити од пада запослености и неуспјеха у пословању који требају бити минимизирани.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI прерађивачки сектор Р	МАР	45,0	48,0
2.	PMI услужни сектор Р	МАР	45,0	35,7
2.	PMI композитни индекс Р	МАР	45,0	37,1
3.	Инфлација (Г/Г)	ФЕБ	1,7%	1,7%
4.	RPI улазне цијене у производњи (Г/Г)	ФЕБ	-0,9%	-0,5%
5.	RPI излазне цијене производње (Г/Г)	ФЕБ	0,9%	0,4%
6.	Малопродаја (Г/Г)	ФЕБ	0,7%	0,0%

Током протекле седмице GBP је апрецирала у односу на EUR, као и у односу на USD. Курс EURGBP је забиљежио пад са нивоа од 0,92071 на ниво од 0,89379, док је курс GBPUSD повећан са нивоа од 1,1629 на ниво од 1,2460.

ЈАПАН

Ранија најава премијера Абета „огромног“ стимуланса који би могао, према непотврђеним наводима, да износи најмање 137 милијарди USD, а који би дјелимично био финансиран обвезницама за покривање дефицита, доприноси глобалним напорима да се ублаже негативни економски ефекти пандемије. Иако би износ емисије дуга вјероватно могао бити скроман, наведено би могло да усмјери фокус тржишта на лошу фискалну позицију Јапана, у временима када актуелна ситуација наводи инвеститоре да се одрекну чак и сигурних актива, попут државних обвезница, у корист готовине. Пратећи остале водеће економије, Влада Јапана, према наводима локалног часописа Nikkei, разматра фискални пакет помоћи који би могао да износио око 10% годишњег економског outputa, односно 56 билиона JPY. Влада Јапана је понудила најслабије виђење стања економије у посљедњих скоро 7 година, те је описала услове у марту као „озбиљне“, након што је ширење пандемије утицало на затварање фабрика и на пад потрошње. У мјесечном извјештају Влада је смањила економске процјене и избацила дио који описује економију на начин да се „опоравља“, што је први пут од јула 2013. године.

На јапанском REPO тржишту средином седмице су забиљежени рекордни износи. Увођење јефтинијих и регуларнијих доларских свопова водило је снажној тражњи инвеститора који желе да улажу у активу деноминирану у USD, а што подстиче те инвеститоре да држе јапанске државне обвезнице које могу искористити као колатерал. Наведено је утицало да репо стопа забиљежи пад на -0,88%.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

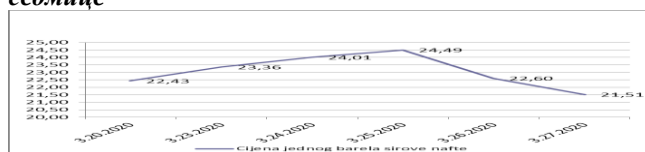
Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	PMI композитни индекс (прелим.)	МАР	-	35,8
2.	Водећи индекс (финал.)	ЈАН	90,3	90,5
3.	Коинцидирајући индекс (финал.)	ЈАН	94,7	95,2
4.	Поруцбине машинских алата (Г/Г) финал.	ФЕБ	-30,1%	-29,6%
5.	Произвођачке цијене услужног сектора (Г/Г)	ФЕБ	2,2%	2,1%
6.	Стопа инфлације - Токио	МАР	0,3%	0,4%
7.	Продаја у супермаркетима (Г/Г)	ФЕБ	-	4,1%

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 118,53 на ниво од 120,29. JPY је апрецирао у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио пад са нивоа од 110,93 на ниво од 107,94.

НАФТА И ЗЛАТО

На отварању њујоршке берзе у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 22,43 USD (20,99 EUR). Министар енергије САД Dan Brouillette је изјавио да је могућност заједничког дјеловања САД и Саудијске Арабије једна од опција која се разматра са циљем да се стабилизује цијена нафте након оштрог пада исте. Ове вијести су утицале на раст цијене овог енергента, а подршку расту цијене дале су и нове мјере које је увео Фед, а које су усмјерене ка пружању подршке економији. Само у марту нафта је изгубила 46% вриједности, а IHS Markit очекује да се тражња за нафтом у другом кварталу смањи за 14 милиона барела дневно. Почетком седмице цијена нафте је повећана након што су САД увеле нови сет мјера за подршку економији. Из компаније Vitol Group, која је независни трговац нафтом, је саопштено да је глобална тражња за нафтом смањена за 20% од прошле године у великој мјери због изолације људи широм свијета. Извршни директор ове компаније Russel Hardly је изјавио да је потрошња нафте смањена између 15 и 20 милиона барела дневно у односу на стандардне нивое који износе 100 милиона барела. Поред тога, он је истакао да очекује да ће тражња наставити да се значајно смањује, а томе ће увелико допринијети и увођење мјера ограничења кретања у Индији. Током трговања у четвртак забиљежен је пад цијене овог енергента под утицајем смањења тражње изазване рестрикцијом путовања широм свијета. Фјучерси на нафту у САД су тај дан смањени за 4%, након што су САД укинуле план куповине домаће нафте за хитне резерве. На затварању тржишта у петак цијена једног барела нафте је износила 21,51 USD (19,31 EUR). Посматрано на седмичном нивоу цијена нафте је смањена за 4,10%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјелјење за банкарство

Одрицање од одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као посљедица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за посљедице одлука донесених на бази њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.498,65 USD (1.402,18 EUR). Почетком седмице цијена злата је забиљежила приличан раст, након што је Фед покренуо агресивне нове кораке са циљем ублажавања негативних ефеката корона вируса, што је потакнуло инвеститоре на појачана улагања у злато. У оваквим околностима, али и у очекивању фискалних мјера у САД, цијена злата је имала додатну подршку за раст. У протеклој седмици тржиште злата у Њујорку се суочило са снажним притисцима, можда највећим у историји, с обзиром на то да под утицајем глобалне пандемије долази до прекида у физичкој испоруци злата, док инвеститори настављају да појачавају улагања у злато као сигурну активу. Упитно је да ли ће Њујорк имати довољно злата за испоруку према уговорима фјучерса којима се тргује на COMEX берзи, јер се производња зауставља, док се и авио превоз смањује. Након што су се појавиле вијести да постоје проблеми око испоруке физичког злата, СМЕ је објавила да планира понуду нових фјучерс уговора са продуженим доспијећем, а који укључују 100 тројних унци, 400 тројних унци, као и полуге које теже 1кг. Први нови уговори који се буду емитовали имаће прво доспијеће у априлу 2020. године. Током трговања, у петак, цијена злата се приближила највећем седмичном расту од 2008. године, што је утицај масивних монетарних олакшица и фискалних стимуланса који су резултат негативних ефеката изазваних пандемијом. На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.628,16 USD (1.461,41 EUR). Цијена злата је на седмичном нивоу забиљежила раст од 8,64%, што је највећи седмични раст цијене овог племенитог метала од краја 2008. године.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

